

Priopćenje za medije

Luxembourg, 9. rujna 2020.

Mehanizam za oporavak i otpornost: njegova dodana vrijednost ovisi o djelotvornosti raspodjele sredstava za ostvarenje ambicioznih ciljeva EU-a, poručuju revizori

Mehanizam za oporavak i otpornost (Mehanizam) instrument je čija je svrha pomoći državama članicama da ublaže negativne učinke pandemije bolesti COVID na gospodarstvo i povećaju otpornost svojih gospodarstava. Europski revizorski sud (Sud) danas je objavio novo mišljenje u kojem ističe da su nacionalni planovi za oporavak i otpornost važni da se zajamči usmjerenost financijske potpore EU-a na postizanje općih zajedničkih ciljeva EU-a u području kohezije, održivosti i digitalizacije, kao i dobra koordiniranost s drugim oblicima potpore EU-a i nacionalne potpore.

Europska komisija predložila je u svibnju 2020. uspostavu instrumenta „EU sljedeće generacije”, kao dijela opsežnog paketa za smanjenje društveno-gospodarskih posljedica pandemije. U okviru instrumenta „EU sljedeće generacije” najveću ulogu imat će upravo Mehanizam za oporavak i otpornost, s iznosom od više od 600 milijardi eura koji će se isplatiti u obliku bespovratnih sredstava i zajmova. Mehanizam je osmišljen tako da pruža izdašnu financijsku potporu javnim ulaganjima i reformama u području kohezije, održivosti i digitalizacije. Države članice koje će primati sredstva iz Mehanizma morat će izraditi planove za oporavak i otpornost u skladu s relevantnim preporukama državama članicama koje Komisija donosi u okviru europskog semestra.

„Mehanizam za oporavak i otpornost ključan je za brzu mobilizaciju sredstava potrebnih za poticanje oporavka i povećanje otpornosti naših nacionalnih gospodarstava. Države članice morat će dati svoj doprinos u vidu izrade svojih programa za zelenu i digitalnu tranziciju, ulaganja i reforme”, **istaknula je Ivana Maletić, članica Suda zadužena za ovo mišljenje.** „Ovo je prilika da se pokaže da EU ostvaruje odgovarajuću vrijednost za uloženi novac. Kako bi se to postiglo, moramo pomno paziti na to da se financijska sredstva uistinu dodjeljuju onim mjerama kojima se doprinosi ostvarenju ambicioznih ciljeva EU-a. Na taj ćemo način iskoristiti puni potencijal Mehanizma.”

Mehanizam počiva na logici da se podupiru opsežni programi reformi i ulaganja koji će se temeljiti na postizanju ključnih etapa u pogledu napretka, umjesto da se nadoknađuju posebni troškovi povezani s programima/projektima, kao što je to slučaj za strukturne fondove EU-a. Revizori su mišljenja da bi se Mehanizam mogao jače povezati s ciljevima EU-a, kao što su socioekonomska

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke mišljenja koje je objavio Europski revizorski sud. Cjeloviti tekst mišljenja dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

konvergencija, zeleni plan i digitalna transformacija, i to primjerice, uvođenjem obveznih zajedničkih pokazatelja, čime bi se zajamčila izravna povezanost ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u pojedinačnim planovima za oporavak i otpornost s odgovarajućim ciljevima. Revizori pozdravljaju činjenicu da se Mehanizam temelji na već postojećim okvirima, kao što su Uredba o zajedničkim odredbama i europski semestar, čime se potiče sinergija i smanjuje administrativno opterećenje i na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Osim toga, predviđen je dijalog s državama članicama, čime se omogućuje fleksibilnost za suočavanje s posebnim situacijama. Međutim, revizori napominju da bi istodobna izrada planova za oporavak i otpornost, operativnih programa i nacionalnih programa reformi mogla biti zahtjevan zadatak za države članice te pozivaju na pojednostavnjenje postupaka. Ujedno naglašavaju potrebu za prikladnim smjernicama i koordinacijom kako bi se izbjeglo preklapanje s drugim izvorima financiranja EU-a.

Prema mišljenju revizora u ovom je trenutku teško procijeniti koliko su predloženi iznosi financijskih sredstava prikladni za ublažavanje posljedica krize koja je još u tijeku. Iako je Mehanizam uveden radi ublažavanja srednjoročnih i dugoročnih posljedica pandemije, predložena raspodjela financijskih doprinosa državama članicama u velikoj je mjeri utemeljena na stanju prije pandemije. Tako se primjerice u četirima državama članicama od njih deset koje će primiti najveći iznos bespovratnih sredstava iz Mehanizma očekuje da će tijekom 2020. pad BDP-a biti blaži od prosjeka EU-a koji se procjenjuje na oko 7 %. Osim toga, takvom se raspodjelom tek djelomično odražavaju ciljevi Mehanizma povezani s promicanjem gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije Unije kroz poboljšanje otpornosti i poticanje oporavka. Više od dvije trećine bespovratnih sredstava iz Mehanizma namijenjeno je za 14 država članica čiji je BDP po glavi stanovnika 2019. iznosio najmanje 90 % prosjeka EU-a, dok je otprilike tek jedna četvrtina namijenjena za osam država članica čiji je BDP po glavi stanovnika 2019. bio ispod 75 % prosjeka EU-a.

Naposljetku, revizori naglašavaju da Komisija i države članice moraju uvesti snažne i djelotvorne mjere protiv prijevara i nepravilnosti kako bi se zajamčilo da se potpora EU-a upotrebljava u predviđenu svrhu. Uočeni su i određeni nedostatci u predviđenim postupcima praćenja i izvješćivanja. Kad je riječ o aspektima upravljanja Mehanizmom i njegove revizije, revizori smatraju da bi trebalo izričito definirati ulogu Europskog parlamenta u proračunskom postupku, kao i revizijske ovlasti Suda, kako bi se zajamčilo da se na Mehanizam primjenjuju ista načela odgovornosti i transparentnosti kao i na opći proračun EU-a.

Napomena za urednike

U skladu s Ugovorom o funkcioniranju EU-a, Europski parlament i Vijeće zatražili su od Suda da izrazi mišljenje o prijedlogu Komisije o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost. Mišljenje Suda br. 6/2020 trenutačno je dostupno na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na engleskom jeziku, a uskoro će biti dostupno i na drugim jezicima EU-a. Predmetno se mišljenje odnosi samo na prijedlog Komisije, ali se njime uzima u obzir i povezani politički dogovor postignut na sastanku Europskog vijeća 21. srpnja.

Ovim se mišljenjem dopunjuju ostala mišljenja Suda povezana s bolešću COVID-19 koja se odnose na [Uredbu o zajedničkim odredbama](#), [REACT-EU](#) i [Fond za pravednu tranziciju](#). Mišljenje se također temelji na nedavno objavljenom tematskom izvješću o [europskom semestru](#), posebno kad je riječ o preporukama državama članicama.

Informacije o mjerama koje je Sud uveo u pogledu pandemije bolesti COVID-19 dostupne su [ovdje](#).

Kontakt za medije za ovo mišljenje:

Claudia Spiti – claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 4398 45547 / M: (+352) 691 553 547